

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobce: J. E.
zastoupen zmocněncem Mgr. J. Š.

proti
žalovanému: Krajský úřad Kraje Vysočina
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

za účasti: 1) P. P.
2) E. P.
zastoupeni advokátem Mgr. Ing. Milanem Sochořem
sídlem Divadelní 6, Brno
3) Povodí Moravy s.p.
sídlem Dřevařská 932, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2019, č. j. KUJI 69192/2019, sp. zn. OŽPZ 1607/2019 Pa-2

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí (dále „vodoprávní úřad“), rozhodnutím ze dne 19. 5. 2014, č. j. MMJ/OŽP/10027/2013-10, 79977/2014/MMJ, nařídil žalobci podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), odstranění stavby – nepovolených úprav hráze vodní nádrže – rybník „Kněžický“, které spočívaly v zabetonování nátokového objektu pro turbínu [ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení 1) a 2)] a odstranění hrazení nátokového objektu. Odvolání žalobce zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 10. 2014, č. j. KUJI 66496/2014, sp zn. OZPZ 2267/2014 Pa-2, a potvrdil rozhodnutí vodoprávního úřadu.
2. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 8. 2016, č. j. 30 A 91/2014 – 183, rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2014 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že důvod pro ohlášení udržovacích prací vodoprávnímu úřadu [negativní vliv na životní prostředí a stabilitu vodního díla] nebyl správními orgány řádně doložen. Skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ svého rozhodnutí, tak podle soudu neměl oporu ve spise.
3. Poté vodoprávní úřad rozhodnutím ze dne 29. 5. 2019, č. j. MMJ/OŽP/80188/2019-DoJ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), opět nařídil odstranění hrazení nátokového objektu podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. I v pořadí druhé odvolání žalobce zamítl žalovaný nyní napadeným rozhodnutím a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v podané žalobě namítl, že ohlášení provedených prací podle stavebního zákona nebylo třeba, neboť se jednalo o udržovací práce ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona. Znalecké posudky neprokázaly negativní vliv udržovacích prací na stabilitu vodního díla Kněžický rybník.
5. Znalecký posudek zpracovaný M. D. konstatuje, že odstraněním ani ponecháním nepovolených úprav nedochází k ovlivnění životního prostředí. Obdobně znalec Ing. J. Š. dospěl k závěru, že úpravami nedošlo k negativnímu ovlivnění životního prostředí ani stability vodního díla. Žalovaný proto rozhodl v rozporu se skutkovým a právním stavem a znaleckými posudky.
6. Žalovaný vycházel z mylného skutkového stavu, neboť posuzoval ovlivnění životního prostředí do budoucna, nikoliv ke dni provedení úprav. Pokud by zabetonování nátokového objektu bylo odstraněno, došlo by ke katastrofě a k ohrožení vodního díla Kněžický rybník.
7. Navrhl proto, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že znalecký posudek Ing. Š. jednoznačně vyvrací námitku žalobce, že provedené práce lze označit za udržovací práce ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona. Správní orgán znalecký posudek respektoval a dospěl k závěru, že žalobce byl povinen ohlásit stavebnímu úřadu udržovací práce. Biologické hodnocení provedené M. D. se zabývalo pouze tokem Brtnice pod hrází, nikoliv ovlivněním vodní linie v místě zabetonování.
9. Bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce provedl stavební úpravy, ke kterým bylo nutné opatření stavebního (vodoprávního) úřadu podle stavebního zákona (ohlášení, povolení stavby). To bylo v řízení nepochybně prokázáno, zejména na základě posudku Ing. Š.
10. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

11. Osoby zúčastněné na řízení 1) a 2) ve vyjádření k žalobě uvedly, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Správní orgány respektovaly závazný právní názor soudu a doplněním dokazování mu plně vyhověly. Jediným záměrem žalobce bylo znemožnit osobám zúčastněným na řízení 1) a 2) provozovat malou vodní elektrárnu (dále jen „MVE“) a používat elektřinu z ní na provoz pily. Zabetonování výpusti nelze označit za udržovací práce, neboť tato činnost vyústila ve změnu stavby oproti platné dokumentaci. Jednalo se o stavební úpravu provedenou bez povolení. Navrhly proto, aby soud žalobu zamítl.
12. Do řízení se dne 13. 3. 2020 přihlásil rovněž Povodí Moravy, s. p.; k věci samé se nevyjádřil.

V. Posouzení věci soudem

13. Soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
14. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).
15. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
16. Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti.
17. Soud ve zrušujícím rozsudku č. j. 30 A 91/2014 – 183 uložil správním orgánům doplnit dokazování. Poté, co byla věc správním orgánům vrácena k dalšímu řízení, vodoprávní úřad zadal vypracování dvou znaleckých posudků (resp. biologického hodnocení). Předmětem posudku vypracovaného Ing. J. Š. bylo zodpovězení otázek, jaká je technická povaha provedených činností, zda provedená činnost mohla mít vliv na stabilitu hráze vodního díla rybník Kněžický a zda provedená činnost mohla mít negativní či pozitivní vliv na stavbu vodního díla rybníku Kněžického, či vodního díla MVE na rybníce Kněžický. Znalec M. D. se zabýval průzkumem zaměřeným na výskyt biologických druhů, především zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin v lokalitě rybník Kněžický.
18. Následně vodoprávní úřad rozhodnutím ze dne 29. 5. 2019, č. j. MMJ/OŽP/80188/2019-DoJ, opětovně rozhodl o odstranění hrazení nátokového objektu podle § 129 odst. 1 písm.

b) stavebního zákona. Na základě podkladů založených ve správní spise, zejména znaleckého posudku Ing. J. Š., dospěl k závěru, že vliv provedených úprav na stavbu vodního díla rybníka Kněžický je z dlouhodobého hlediska spíše negativní a že úpravy nenaplnují definici nutných zabezpečovacích prací. Zcela jednoznačně mají provedené úpravy negativní vliv na stavbu vodního díla MVE, neboť jimi došlo ke znemožnění odběru vody pro MVE. Provedené úpravy jsou proto s funkcí MVE neslučitelné.

19. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ztotožnil se skutkovými i právními závěry vodoprávního úřadu. S odkazem na znalecký posudek Ing. J. Š. konstatoval, že technická povaha provedených prací je změnou stavby vodního díla, která má v krátkodobém pohledu pozitivní vliv na stabilitu hráze, avšak do budoucna je její vliv negativní. Současně mají provedené úpravy negativní vliv na funkci MVE a jsou s ní neslučitelné. Z posudku nikterak nevyplynul negativní vliv na životní prostředí, avšak negativní vliv na vodní dílo byl jednoznačně prokázán.
20. Podle § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu „*udržovací práce, jejichž provedení nemůže negativně ovlivnit zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu, vzhled stavby, životní prostředí nebo bezpečnost při užívání a nejde o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou.*“ Současně z § 15a odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), vyplývá, že udržovací práce, které by mohly negativně ovlivnit životní prostředí nebo stabilitu vodního díla, je jeho vlastník povinen ohlásit vodoprávnímu úřadu. Podle § 104 odst. 1 písm. j) stavebního zákona postačí ohlášení stavebnímu úřadu u udržovacích prací na stavbě neuvedené v § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona.
21. Jak již uvedl soud ve svém předchozím rozsudku č. j. 30 A 91/2014 – 183, z citované právní úpravy je zřejmé, že předpokladem pro správné posouzení postupu žalovaného (potažmo vodoprávního úřadu) je nutná především přesná specifikace toho, o jaký konkrétní typ prací se jednalo a zda skutečně tyto práce mohly negativně ovlivnit životní prostředí nebo stabilitu vodního díla.
22. Co se týče vlivu prací na životní prostředí, správní orgán I. stupně nechal zpracovat biologický průzkum, jehož předmětem bylo zmapování rostlinných a živočišných druhů v lokalitě. Ze zprávy z biologického průzkumu z dubna 2018 zpracované M. D. vyplývá, že rybník Kněžický není z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny zajímavý a že v předmětné lokalitě nebyl zaznamenán výskyt zvláště chráněných taxonů (biologických druhů) rostlin a živočichů (č. l. 36 správního spisu). Zpráva z biologického průzkumu uzavřela, že provedené práce neovlivní průtok ani biodiverzitu v toku pod hrází (na toku řeky Brtnice). Ze zprávy je rovněž patrné, že se hodnotitel nezabýval vlivem nepovolených prací na náhon MVE a narušení životního prostředí na jeho toku.
23. Na základě výše uvedeného je soud přesvědčen, že vodoprávní úřad i žalovaný správně dospěli k závěru, že nebyl prokázán vliv předmětných prací na životní prostředí.
24. Dále soud hodnotil, zda provedené práce mohly mít negativní vliv na stabilitu vodního díla. Předně je nutné podotknout, že posouzení vlivu prací na vodní dílo musí zohledňovat jak možný vliv na vodní dílo rybník Kněžický, tak na vodní díla přímo s rybníkem související a funkčně propojená, tj. i na MVE ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení 1) a 2). Tímto posouzením byl pověřen znalec Ing. J. Š.

25. Podle znaleckého posudku Ing. Š. bude vliv provedených prací na stabilitu hráze proměnlivý. Znalec popsal, že „[z] krátkodobého hlediska mají provedené činnosti pozitivní vliv na stabilitu hráze, avšak obstály by jako operativní nouzové řešení, pokud by takové opatření bylo nutné a následovalo by po něm odborně připravené definitivní řešení. V delší perspektivě se ovšem na konstrukci ponechané v násypu projeví stárnutí a poškození obdobná, jaká by nastala bez provedení činností a bude nutné k systematickému řešení přikročit.“ Znalec dále konstatoval, že „provedené opatření znemožňuje odběr vody na MVE“ (str. 15 znaleckého posudku založeného na č. l. 44 správního spisu). Podle znaleckého posudku je vliv provedených činností na vodní dílo MVE jednoznačně negativní, neboť práce znemožnily odběr vody na MVE a jsou neslučitelné s funkcí malé vodní elektrárny (str. 16 znaleckého posudku).
26. Závěry znaleckém posudku Ing. Š. jsou podle soudu pro projednávanou věc zásadní. Je z něj jednoznačně patrné, že zabetonování nátokového objektu pro turbínu a odstranění hrazení nátokového objektu mělo negativní vliv na MVE, která se nachází v těsné blízkosti rybníka Kněžický a která je na něm funkčně závislá (str. 11 znaleckého posudku). Tím, že žalobce znemožnil průtok náhonu, prakticky znemožnil užívání, resp. obnovu vodního díla MVE.
27. Vzhledem k tomu, že žalobcem provedené činnosti měly jednoznačně negativní vliv na MVE, která je s Kněžickým rybníkem funkčně propojena, nejednalo se o udržovací práce, které by nepotřebovaly ohlášení [§ 15a odst. 6 vodního zákona, § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona]. Závěr správních orgánů tak v dané věci ob stojí.
28. Namítl-li žalobce, že znalecké posudky neprokázaly negativní vliv na životní prostředí a negativní vliv na stabilitu vodního díla rybník Kněžický, lze tomu do jisté míry přisvědčit. Pro posouzení, zda stavba potřebovala ohlášení, je však nutné zkoumat zásah do všech v úvahu přicházejících vodních děl, tj. v daném případě i možné negativní ovlivnění vodního díla MVE, s nímž je rybník Kněžický funkčně spjatý a na němž je vodní dílo MVE funkčně závislé (srov. dále rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, č. j. 30 A 47/2019- 59, věnující se povinnosti žalobce respektovat vodoprávní povolení vydaná pro MVE uvedená v manipulačním řádu rybníka Kněžický).
29. Nerozhodné je rovněž tvrzení žalobce, že by odstraněním provedených prací došlo ke katastrofě a k ohrožení vodního díla rybník Kněžický. V obecné rovině nelze přijmout myšlenku, že by nepovolené stavební úpravy nebylo možné v budoucnu odstranit s odkazem na případné poškození stavby, na níž byly práce provedeny. Takový přístup by *ad absurdum* mohl vést k libovolnému provádění nepovolených prací, neboť ty by s poukazem na tento argument nikdy nemohly být odstraněny. Aby však vlastník vodního díla mohl s takovým argumentem uspět, musel by svá tvrzení o „katastrofě“ či „ohrožení“ vodního díla blíže vysvětlit či podpořit konkrétními důkazními prostředky, což se v nyní projednávaném případě nestalo. K této skutečnosti tak nelze přihlížet.
30. Dále soud uvádí, že z pohledu nařízení odstranění stavby není rovněž relevantní, zda odtokové koryto směřující k MVE je funkční či nikoliv; důležité v tomto směru je, že předmětné vodní dílo stále existuje a může využívat vodu z rybníka Kněžický. Ostatně nefunkčnost MVE významně souvisí právě s nepovolenými pracemi, v důsledku nichž došlo ke znemožnění napájení tohoto díla vodou z rybníka. Soud se nezabýval znaleckým posudkem Ing. O. D. a projektovou dokumentací pro odstranění stavby Ing. J. V., které se věnovaly objektu vodního díla MVE, tj. předmětu pro projednávanou věc nepodstatnou.

Znalecký posudek, který zpracoval Ing. O. D., posuzuje technický stav MVE a projektová dokumentace je vypracována pro záměr demolice MVE. Technický stav elektrárny ani okolnosti související s její případnou demolicí pro závěr o případném negativním vlivu prací na toto vodní dílo nejsou nijak relevantní.

31. Přijmout nelze ani argument, že žalobce provedl stavební práce na vodním díle v návaznosti na provedený technickobezpečnostní dohled ze dne 22. 11. 2011 jako práce zajišťovací. Ani pokud by nutnost těchto prací skutečně plynula ze závěrů technickobezpečnostního dohledu, nebylo možné je provést bez povolení vodoprávního úřadu, jak plyne z § 15 vodního zákona. Žalobce je vždy povinen respektovat vodní zákon, stavební zákon a jiné související předpisy.
32. Soud proto dospěl k závěru, že správní orgány napravily svá dřívější pochybení, doplnily skutkový stav v souladu se závazným právním názorem soudu a na podkladě zjištěných skutečností dospěly ke správnému právnímu závěru.
33. Soud se nezabýval námitkami žalobce směřujícími proti povolení k nakládání s povrchovými vodami pro vodní dílo MVE z roku 1991, neboť to nebylo předmětem řízení o odstranění stavby. Lze však poznamenat, že ve výše citovaném rozsudku č. j. 30 A 47/2019-59, se soud platností daného povolení zabýval a potvrdil, že dané povolení je nutno i v současnosti respektovat.
34. Vzhledem k tomu, že s nynějším řízením o odstranění stavby nijak nesouvisí existence či neexistence husí farmy, stavební práce prováděné osobou zúčastněnou na řízení 1) či tolerování chovu prasat a drůbeže vodoprávním úřadem, soud se k těmto otázkám pro nadbytečnost nevyjadřoval.
35. Námitka nesprávného skutkového a právního posouzení je proto nedůvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Návrhy důkazů přiložené k žalobě (zpráva z biologického průzkumu a znalecký posudek Ing. J. Š.) jsou součástí správního spisu, proto jimi soud neprováděl dokazování. Ostatní návrhy důkazů (znalecký posudek Ing. O. D., projektová dokumentace pro odstranění stavby MVE Kněžice, zápis o prohlídce v rámci technickobezpečnostního dohledu, sdělení krajského úřadu ze dne 13. 4. 2016 ke stížnosti žalobce, sdělení Magistrátu města Jihlavy, odboru životního prostředí, ze dne 21. 11. 2015 a ze dne 9. 10. 2015, usnesení Městského úřadu Brtnice ze dne 9. 2. 2015 a ze dne 15. 12. 2014, rozhodnutí Městského úřadu Brtnice ze dne 16. 9. 2014) soud neprováděl pro nadbytečnost.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.
38. Výrok IV. o náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost.

Neshledal rovněž důvody hodné zvláštního zřetele pro přiznání práva na náhradu jejich dalších nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. dubna 2021

Mgr. Milan Procházka.
předseda senátu